

Notitie

Beleidskader kleine windmolens in Woerden

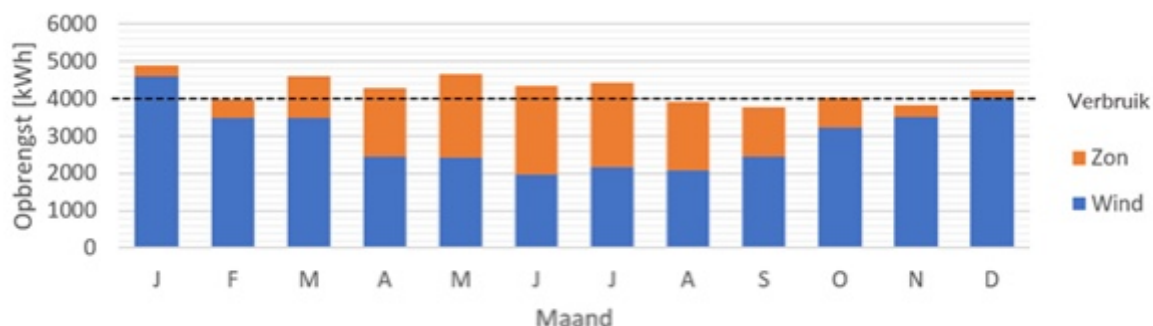
Datum: 5 februari 2020

Opgesteld door: Job van Meijeren

1. Inleiding en aanleiding

De energietransitie krijgt ook in de gemeente Woerden handen en voeten in de komende jaren. In 2017 is het voorstel 'Naar een duurzame samenleving' vastgesteld in de gemeenteraad van Woerden. Bij het opstellen van dit voorstel waren veel inwoners en ondernemers betrokken. Woerden werkt inmiddels aan het maken van een Regionale Energie Strategie, samen met de partners uit de U16. Tegelijk wordt gewerkt aan een beleidskader voor grootschalige energieopwekking. De raad heeft de startnotitie hiervoor (mei 2019) en het participatieproces (december 2019) vastgesteld.

Voor duurzame energieopwekking worden door inwoners en ondernemers op kleine schaal volop initiatieven ondernomen. Woerdense ondernemers leggen steeds vaker zonnepanelen op hun daken, vele inwoners inmiddels ook. Ook worden er significant meer warmtepompen geïnstalleerd en maakt de woningcorporatie GroenWest met haar woningen ieder jaar honderden energiestappen. Een onderdeel dat nog ontbreekt is de toepassing van kleinschalige windenergie, dit wordt nu alleen tot 12 meter toegestaan, wat in de praktijk niet rendabel blijkt voor een businesscase. Kleine windmolens met een ashoogte tot 20 meter kunnen een aanvulling zijn op de bestaande energiemix in de gemeente Woerden. Een combinatie van wind, zon en later opslag is een goede voorbereiding op de toekomst voor (agrarische bedrijven). Met de combinatie van wind en zon kun je gelijkmatig stroom opwekken: wind in de winter, zon in de zomer. Door deze gelijkmatige opwekking is verzwaring van de aansluiting niet nodig en zijn opwek en verbruik goed op elkaar afgestemd. Dit maakt de combinatie van wind en zon interessanter dan alleen wind of alleen zon. Ook zijn er hierdoor geen problemen met netverzwaring (zoals met grote zonnevelden of zonnedaken) omdat de installatie primair voor eigen verbruik is bedoeld.

In 2015 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om dit onderdeel te maken van bestemmingsplannen en uit te werken in de visie op duurzame energieopwekking. Tot op heden worden initiatieven echter afgewezen omdat het bestemmingsplan hier geen ruimte voor biedt. Ook is er geen beleidskader vastgesteld. Dit beleidskader voorziet in deze leemte, ook wordt het bestemmingsplan hierop herzien.

2. Doel van deze beleidsnotitie

Deze beleidsnotitie is een afwegingskader. Het doel van deze beleidsnotitie is het bieden van een toetsingskader voor het mogelijk maken van kleinschalige windturbines in de gemeente Woerden. Omdat deze windturbines een ruimtelijk effect hebben, wordt door de gemeenteraad opdracht gegeven ook in de ruimtelijke plannen van de gemeente Woerden kleinschalige windturbines mogelijk te maken. Deze beleidsregel vormt het afwegingskader om te komen tot een goede ruimtelijke ordening in de gemeente ten aanzien van het inpassen van de kleinschalige windturbines. Indien niet aan de voorwaarden van de beleidsnotitie kan worden voldaan, verleent de gemeente Woerden geen omgevingsvergunning, uitzonderingen daargelaten.

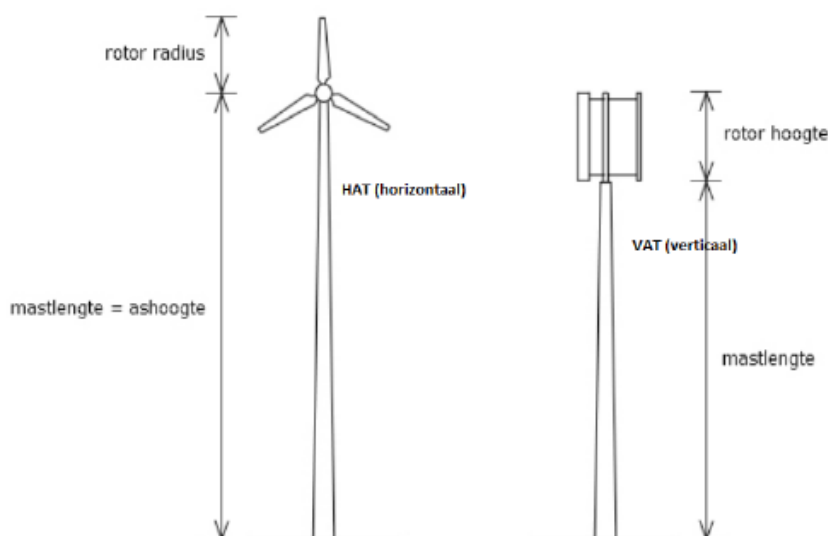
Het College van BenW heeft de bevoegdheid om dit afwegingskader toe te passen. Zij doet dat op grond van Artikel 4:81 eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht. Op grond hiervan is bepaald dat de gemeente moet handelen overeenkomstig hetgeen in deze notitie door de raad wordt vastgesteld. Dat de gemeente Woerden een beleidsregel kan opstellen omtrent het plaatsen van kleinschalige windturbines, vloeit voort uit een aan de gemeente toekomende bevoegdheid. Dit staat in Artikel 3.1, eerste lid, in samenhang met artikel 3.6, eerste lid, onder c, van de Wet ruimtelijke ordening. De gemeente heeft de bevoegdheid om te bepalen dat er een omgevingsvergunning nodig is voor het bouwen van een kleinschalige windturbine in het buitengebied.

3. Kleine windmolens

Een nieuwe generatie kleine windmolens is in opkomst. De vorige generaties kleine windmolens hadden een beperkte opbrengst voor de relatief hoge kosten. In de bestemmingsplannen van de gemeente Woerden was de plaatsing hiervan mogelijk door de toestemming om bouwwerken te plaatsen tot een ashoogte van 12 meter. Nu is er een nieuwe generatie kleine windmolens op de markt die qua opbrengst en prijs vergelijkbaar of zelfs gunstiger is dan zonnepanelen. Bijvoorbeeld de EAZ-twaalf molen heeft een opbrengst van 30.000 kWh en de kosten hiervan zijn ongeveer 50.000 euro. Hiervoor wordt door de bouwer ook de vergunningaanvraag en de bouw georganiseerd.

Er zijn twee soorten kleine windmolens: met horizontale as en met verticale as. Voor kleine windmolens geldt een maximale ashoogte (mastlengte) van 20 meter. Voor de kleine windmolens geldt de NEN-EN-IEC norm 61400-2 dan wel de Handreiking miniwind en kleine windmolens van Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA).

Figuur 1 – kleine windmolen, begrippen

4. Toetsingskader

a. Afbakening

Woerden wil de nieuwe generatie kleine windmolens mogelijk maken binnen de gemeente. We zien daarom kansen voor het plaatsen van kleine molens bij (agrarische) bedrijven in het buitengebied en op de bedrijventerreinen. In het buitengebied waait het harder, zodat ook een maximale opbrengst gegenereerd kan worden. Daarnaast zien wij kansen op de bedrijventerreinen. Een kleine windmolen is hier niet storend in het beeld op het bedrijventerrein en er zijn vaak minder woningen aanwezig die hinder van de molens kunnen ondervinden. Woongebieden en stad- en dorpskernen worden uitgesloten van windmolens. Dit omdat dit ruimtelijke minder gewenst is, het rendement in stedelijk gebied lager is (door minder wind) en milieutechnisch (de afstand tot woningen) eerder ongewenste situaties ontstaan. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windmolen moet daarom betrekking hebben op een locatie die is gelegen in een plangebied van de geldende bestemmingsplannen onder de volgende noemer ([link](#)):

- Buitengebied Woerden, Kamerik, Zegveld
- Buitengebied Harmelen
- Bedrijventerreinen

b. Ruimtelijke randvoorwaarden

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windmolen moet aan de volgende ruimtelijke voorwaarden voldoen.

1. De kleinschalige windmolen wordt geplaatst:
 - a. in het verlengde van de voorgevel van het hoofdgebouw, tenzij wordt aangetoond dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het ruimtelijk beeld en de cultuurhistorische karakteristiek van het erf en de omgeving; en ook
 - b. binnen een bouwvlak of nabij een bouwvlak; en ook
 - c. op een passende plek in het erfensemble (in het buitengebied) of in de gebouwenstructuur (op een bedrijventerrein)
 - d. niet in Natura 2000 gebied
2. Kenmerken van de kleinschalige windmolen:
 - a. De ashoogte van een kleinschalige windmolen bedraagt niet meer dan 20,00 meter, gemeten vanaf de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld.
 - b. Ten aanzien van de kleurstelling wordt een kleur geadviseerd die aansluit bij het landschap en niet opvallend is;
 - c. De windmolen is geen drager van opvallende reclame-uitingen;
 - d. Windmolens moeten in hun verschijningsvorm in werkende en in de rusttoestand een evenwichtig beeld vertonen. Windmolens die wat betreft het aantal wieken (bijvoorbeeld twee wieken in plaats van drie of vier) een onrustig beeld opleveren, zijn ongewenst.
3. De afstand van een kleine windmolen tot:
 - a. een andere kleinschalige windmolen bedraagt niet minder dan drie keer de rotordiameter;
 - b. de bijbehorende agrarische bedrijfsbebouwing bedraagt niet meer dan 100,00 meter;
 - c. gasinfrastructuur bedraagt niet minder dan 25,00 meter;
 - d. hoogspanningsinfrastructuur bedraagt niet minder dan de maximale werpafstand bij twee keer het nominaal toerental van de kleinschalige windmolen;
 - e. de meest nabijgelegen woonbestemming of een andere bestemming waar mensen permanent verblijven, niet zijnde een bedrijfswoning bedraagt niet minder dan vier maal de ashoogte van de windmolen;
 - f. openbaar gebied is zodanig dat de wieken of de constructie van de kleinschalige windmolen niet overhangt boven openbaar gebied.

4. De gemeente Woerden kan nadere eisen stellen aan de plaats, omvang en gebruik van de kleinschalige windmolen ten behoeve van:
 - a. de bezonnings situatie;
 - b. lichttoetreding in nabijgelegen bebouwing;
 - c. zichtlijnen of visuele hinder;
 - d. het voorkomen van slagschaduw;
 - e. risico's voor gevoelige of kwetsbare objecten;
 - f. geluidshinder, voor een kleine windturbine met een roterdiameter van 2 meter of meer is een melding activiteitenbesluit milieubeheer verplicht, waarbij ook een akoestisch onderzoek een verplichting is;
 - g. de mogelijkheid tot voortzetting dan wel uitbreiding van een bestaand bedrijf.

c. Randvoorwaarden wet- en regelgeving

1. Kleinschalige windturbines moeten aan alle relevante wet- en regelgeving voldoen, met speciale aandacht voor de Wet Milieubeheer en de Provinciale Milieuverordening Utrecht (en hun eventuele rechtsopvolgers).
2. Kleinschalige windturbines moeten voldoen aan de NEN-EN-IEC norm 61400-2 dan wel de eisen uit de Handreiking miniwind en kleine windmolens van Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA).
3. Bij de aanvraag dient de aanvrager zijn verzoek te onderbouwen met de in de NWEA Afvinklijst genoemde aspecten van de aanvraag, te weten: situatietekening, tekening windturbine, constructieberekeningen windmolen, constructieberekeningen fundering, grondonderzoek en de milieumelding: geluidsproductie informatie

d. Overige randvoorwaarden

Voor een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine gelden, naast de bovenstaande randvoorwaarden, ook de volgende regels:

1. De energieopwekking van de kleinschalige windturbine is niet bestemd voor commerciële doeleinden maar enkel ten behoeve van het verbruik van het (agrarische) bedrijf, het aantal kleine windmolens per bedrijf is daarom gemaximeerd op drie;
2. Indien in een lintbebouwing al kleinschalige windmolens zijn geplaatst geldt dat de hiervoor gekozen locatie in het erfensemble (indien mogelijk) trendsettend is voor volgende aanvragen in de lintstructuur.
3. Initiatieven die in gezamenlijkheid worden ontwikkeld stelt de gemeente Woerden zeer op prijs. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een ontwikkeling van een aantal ondernemers, bijvoorbeeld ook in combinatie met zon op (stal)dak en energieopslag).
4. Het college van burgemeester en wethouders wijst een verzoek om een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine af indien voor een of meer belanghebbenden een toewijzing van de omgevingsvergunning wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zou zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doel.